

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

PATLAYICI ORTAMLARDA EKİPMAN SEÇİMİ ve MONTAJI 2023

MURAT YAPICI

Elektrik Mühendisi (20452)

EMO İzmir Şube

murat.yapici@ekspert.tc

Tel : 0532 330 71 04

BİRİNCİL (PRİMER) ÖNLEMLER

Hedef, patlayıcı ortam oluşmasını önlemektir.

İKİNCİL (SEKONDER) ÖNLEMLER

Primer önlemlere rağmen patlayıcı ortam ihtimali halen devam ediyor ise, İKİNCİL önlemlere başvurulur.

Exproof ekipman kullanımı

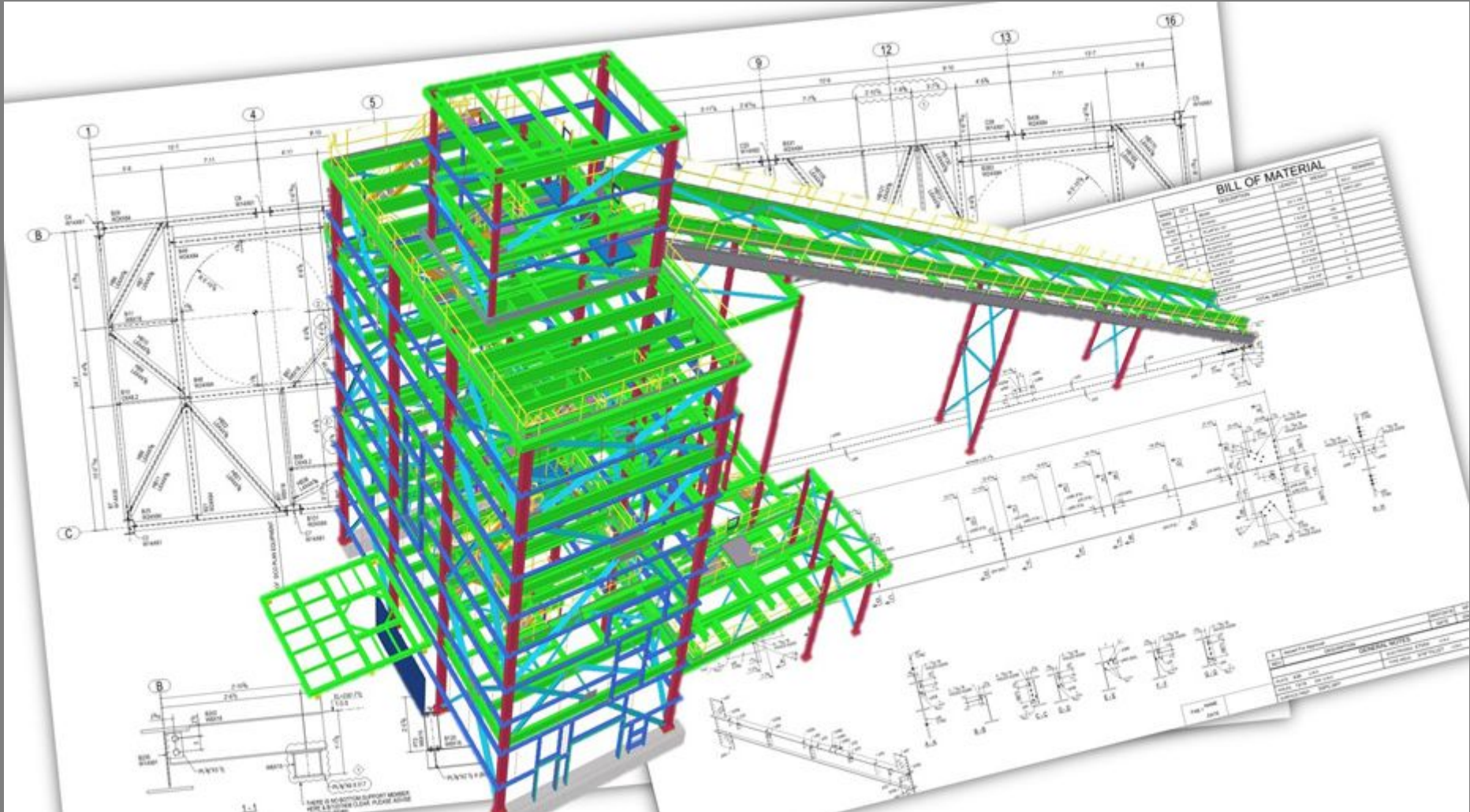
NEREDEN BAŞLAYACAĞIZ?

“Patlayıcı Ortamların
Tehlikelerinden Çalışanların
Korunması” hakkında
yönetmelik gereği“

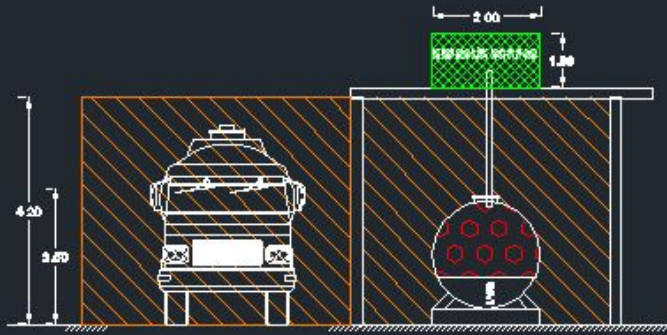
Patlamadan Korunma Dokümanı

Tesisin projelendirme aşamasında ilk başvurulması gereken kılavuz PKD ve Tehlikeli Saha Planıdır

TEHLİKELİ SAHA PLANI

Y-Y KESİTİ

 BÖLGE 0, ZON 0

 BÖLGE 1, ZON 1

 BÖLGE 2, ZON 2

X-X KESİTİ

TEHLİKELİ BÖLGELERDE KULLANILACAK

EKİPMANLARIN ASGARİ ÖZELLİKLERİ

ZON 0: KATEGORİ 1 veya EPL-a, IIB, T5, IP54

ZON 1: KATEGORİ 2 veya EPL-b, IIB, T5, IP54

ZON 2: KATEGORİ 3, veya EPL-c, IIB, T5, IP54

TEHLİKELİ SAHA PLANI

“Elektrikli cihazlar, uygulanabilir olduğu sürece, tehlikesiz alanlara yerleştirilmelidir. Bunun yapılamadığı yerlerde, uygulanabilir en az tehlikeli alanlara yerleştirilmelidir.” [1]

TEHLİKELİ SAHA PLANI

TEHLİKELİ BÖLGELERDE KULLANILACAK
EKİPMANLARIN ASGARİ ÖZELLİKLERİ
ZON 2: KATEGORI 3, veya EPL-c, IIB, T5, IP54

II 2G Ex db eb, IIC, T6 Gb

ATEX Kodları

The marking of the product shall include the following:

HPLN Series LED Explosion protected luminaire

II 2 G

Ex db eb mb op is IIC T4 Gb

II 2 D

Ex tb op is IIIC T95°C Db

- Marking accd. to 2014/34/EU:
- Standard fixture: Ex II 2G Ex eb ib op is q IIC T4/T5 Gb; Emergency fixture: Ex II 2G Ex eb ib **mb** op is q IIC T4/T5 Gb
- Ex II 2D Ex tb op is IIIC T80/110°C Db

Technical data

Explosion-proof LED lightings BDD95-90-□□

Explosion protection

Global (IECEX)	IECEX CQM 15.0047X;
Gas and dust	Ex db eb op is IIC T□ ¹⁾ Gb Ex tb op is IIIC T□ ¹⁾ Db
Europe (ATEX)	EPT 15 ATEX 2315X
Gas and dust	⊕ Ex II 2 G Ex db eb op is IIC □°C T□ ¹⁾ Gb ⊕ Ex II 2 D Ex op is tb IIIC T□ ¹⁾ °C Db
	¹⁾ See Selection Table

Selection table

Rated power(W)	Temperature classification			
	-40°C ≤ Ta ≤ +40°C		-40°C ≤ Ta ≤ +55°C	
	Gas	Dust	Gas	Dust
60	67°C (T6)	62°C	82°C (T6)	77°C
90	87°C (T5)	82°C	102°C (T4)	97°C

Product:

Pressure transmitter

CERABAR-S Types PMP71, PMP75 and PMC71 and DELTAPILOT-S Type FMB70 and

Differential pressure transmitter

DELTABAR-S Types PMD75, FMD77 and FMD78

The marking of the product shall include the following:

II 1 G

Ex ia IIC T6...T3 Ga

II 1 D

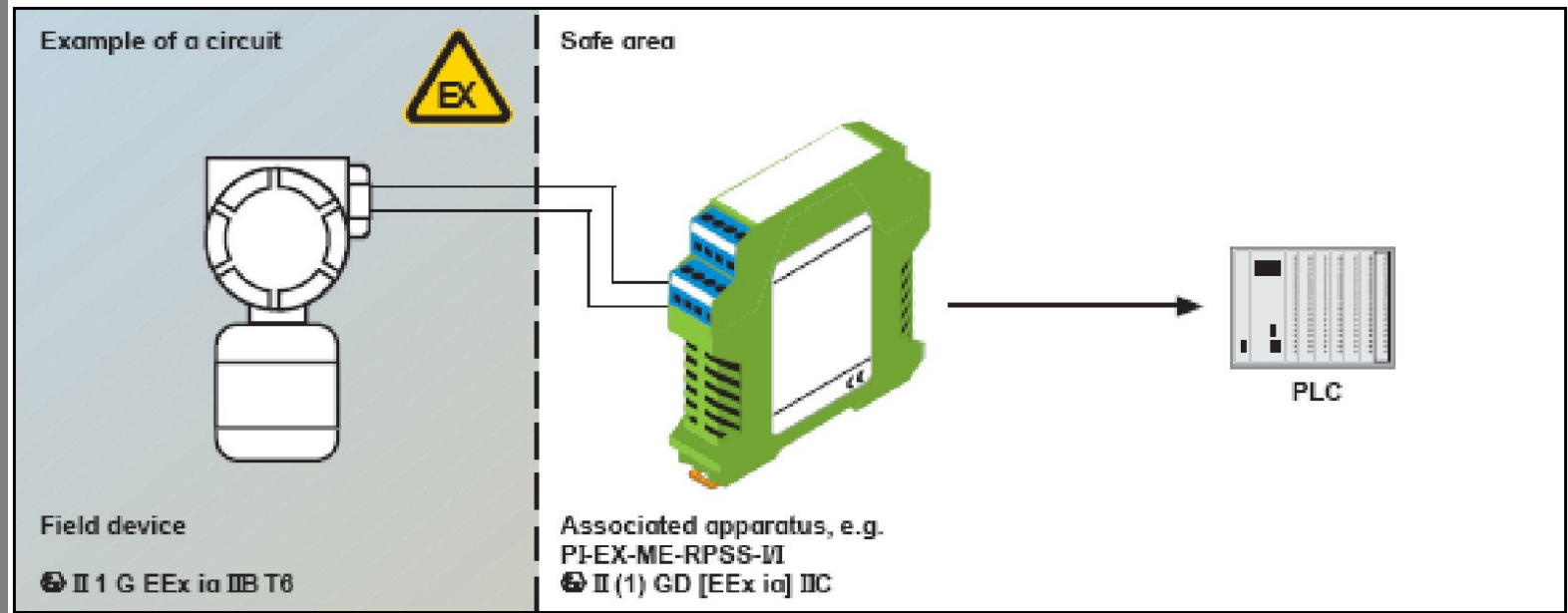
Ex ia IIIC T₂₀₀ 70 °C Da

“i” Kendinden Emniyetli Sistem

Tehlikeli Sahaya sinyal alıp veren PLC panosu

“i” Kendinden Emniyetli Sistem

Saha Ekipmanı	Kablo	Birleşik Cihazlar
U_i		$\geq U_o$
I_i		$\geq I_o$
P_i		$\geq P_o$
C_i	+ C_c	$\leq C_o$
L_i	+ L_c	$\leq L_o$

“i” Kendinden Emniyetli Sistem

Mutual capacitance
approx. 110 nF/km

Inductivity
approx. 0.65 mH/km

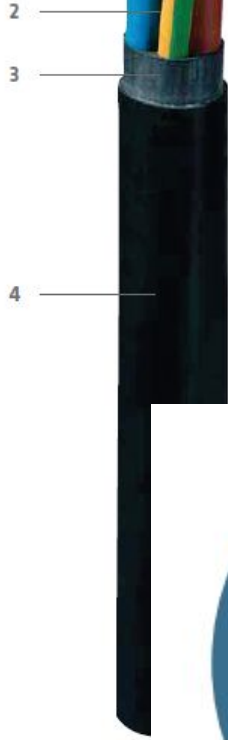
KABLO

Ex-proof Kablo YOKTUR...

Standart;
Alev iletmeyen(Flame Retardant / FR) IEC 60332-1-2'ye
uygun kabloları zorunlu kilmaktadır.

KABLO

1- Tek veya çok telli, bakır iletken
Solid or stranded Cu-conductor

2- PROTODUR® (PVC) yalıtkan
PROTODUR® (PVC) Insulation

3- Dolgu
Filler

Aleve Dayanıklılık
Flame Retardant
IEC 60332-1-2

Maksimum
İşletme Sıcaklığı
Maximum Operating
Temperature

Kurşunsuz
Lead Free

Test Gerilimi (AC)
Test Voltage (AC)
(3.5 kV)

EN 60332-1-2

Single or multi-core energy cables with solid or stranded copper conductor, PROTODUR® (PVC) insulation and PROTODUR® (PVC) outer sheath.

Teknik Bilgiler / Technical Data

Bu kablolar TS IEC 60502-1'e göre üretilirler.

- Dış kılıf rengi: Siyah
- İzin verilen işletme sıcaklığı: 70 °C
- İzin verilen kısa devre sıcaklığı: 160 °C
(Kısa devre zamanı $t \leq 5$ sn. için)

These cables are produced according to TS IEC 60502-1

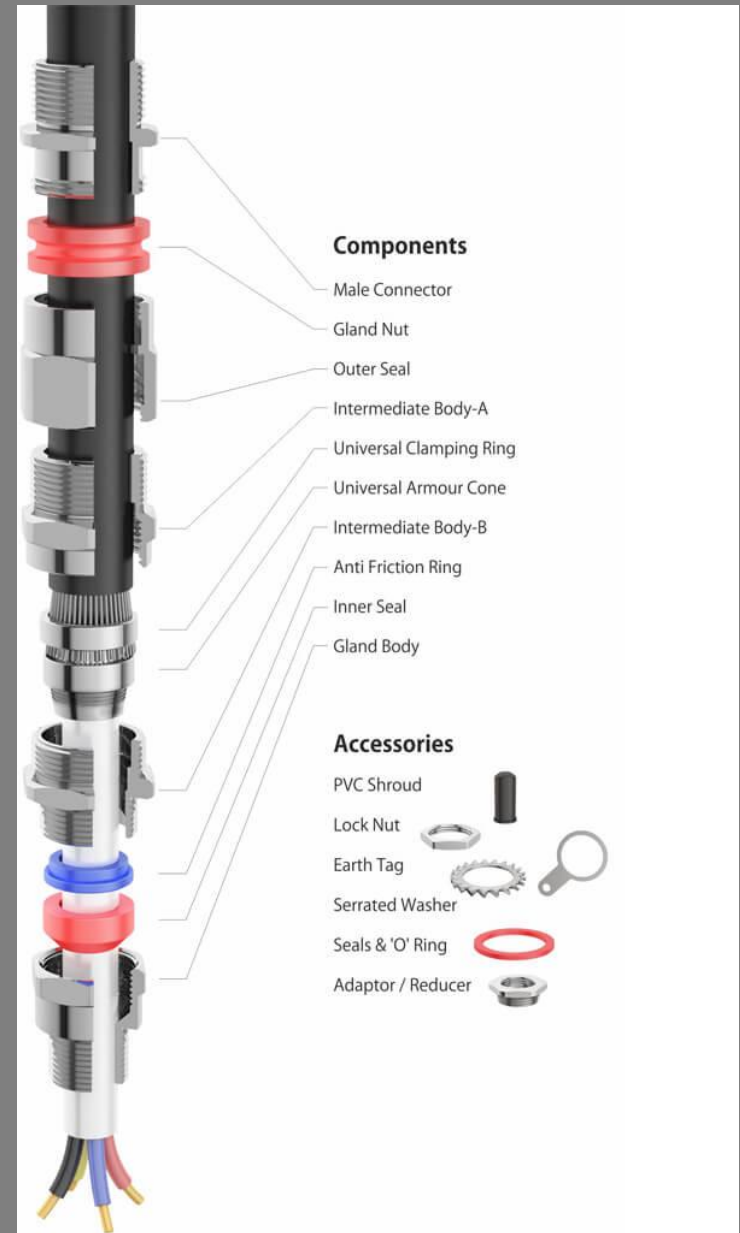
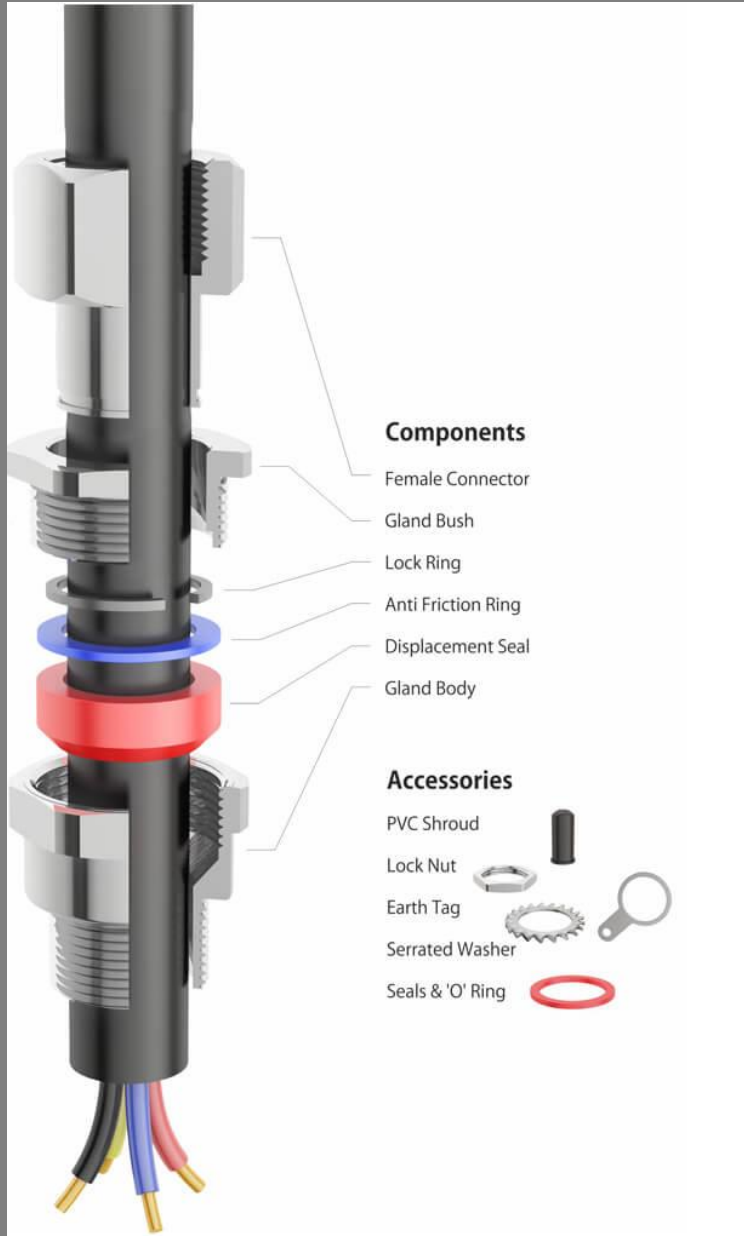
- Color of outer sheath: Black
- missible operating temperature: 70 °C
- missible short-circuit temperature: 160 °C
- ort circuit duration up to 5 sec.)

Kullanıldığı Yerler / Applications

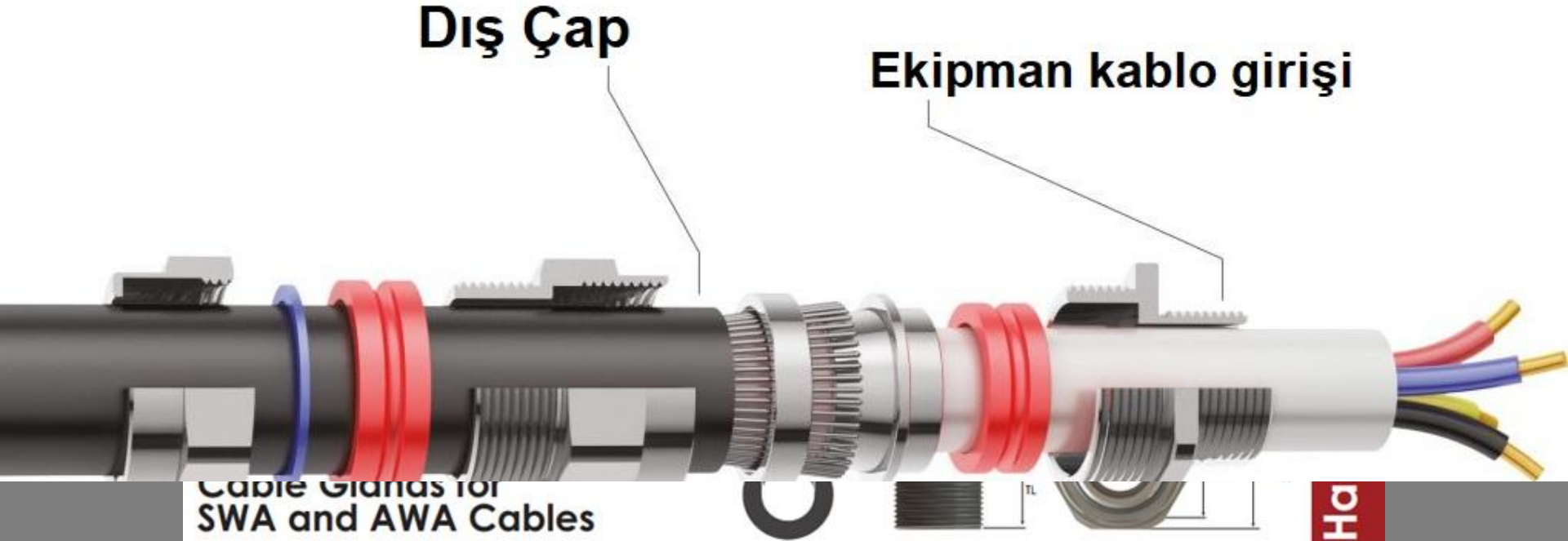
Şebeke ve aydınlatma kablosu olarak açıkta, kablo kanallarında, toprakta, özel olarak imal edildiği takdirde tatlı ve tuzlu suda kullanılırlar.

Outside as energy, utility and lighting cables, in cable ducts, underground, normal and salty water if specially produced.

KABLO RAKORU

KABLO RAKORU

Cable Glands for SWA and AWA Cables

HD

Thread Type **METRIC** acc. to ISO 965-3

Outer Thread Size (Male)	Clamping Range		Armour Wire Ø min-max mm	Outer Thread Length TL mm	Cap SW Cap mm	Spanner Width		Outer Ø D mm	max. Height H mm	Part Number
	Inner Sheath Ø min-max mm	Ø min-max mm				Upper Body SW Upper Body mm	Lower Body SW Lower Body mm			
M12x1,5	2,0 - 4,0	3,0 - 5,5	0,10 - 0,40	15,0	17	17	17	18,9	62,5	KBA0SM
	3,0 - 7,5	6,0 - 12,0	0,70 - 1,20	15,0	26	26	22	29,0	50,5	KBA0SLM
M16x1,5	3,0 - 8,5	6,0 - 12,0	0,70 - 1,20	16,0	26	26	22	29,0	49,5	KBA01SM
	6,0 - 12,0	8,5 - 16,0	0,70 - 1,25	16,0	29	29	25	31,5	52,0	KBA01M
M20x1,5	3,0 - 8,5	6,0 - 12,0	0,70 - 1,20	16,0	26	26	24	29,0	50,0	KBA1SM
	6,0 - 12,0	8,5 - 16,0	0,70 - 1,25	16,0	29	29	25	31,5	51,5	KBA1M
M25x1,5	8,5 - 14,5	12,0 - 20,0	0,90 - 1,30	16,0	32	30	28	35,0	54,0	KBA1LM
	3,0 - 8,5	6,0 - 12,0	0,70 - 1,20	18,0	26	26	29	31,5	50,0	KBA2XSM
M25x1,5	6,0 - 12,0	8,5 - 16,0	0,70 - 1,25	18,0	29	29	29	31,5	52,5	KBA2SM
	8,5 - 16,0	12,0 - 21,0	0,70 - 1,20	18,0	34	34	32	37,0	56,5	KBA2M
M32x1,5	12,0 - 20,0	16,0 - 26,0	1,30 - 1,70	18,0	40	40	36	44,0	63,0	KBA2LM
	6,0 - 12,0	8,5 - 16,0	0,70 - 1,25	18,0	29	29	36	39,8	52,5	KBA3XSM
M32x1,5	12,0 - 20,0	16,0 - 26,0	1,30 - 1,70	18,0	40	40	40	44,0	64,0	KBA3SM
	15,0 - 26,0	20,0 - 33,0	1,20 - 1,80	18,0	52	52	48	57,0	81,0	KBA3M

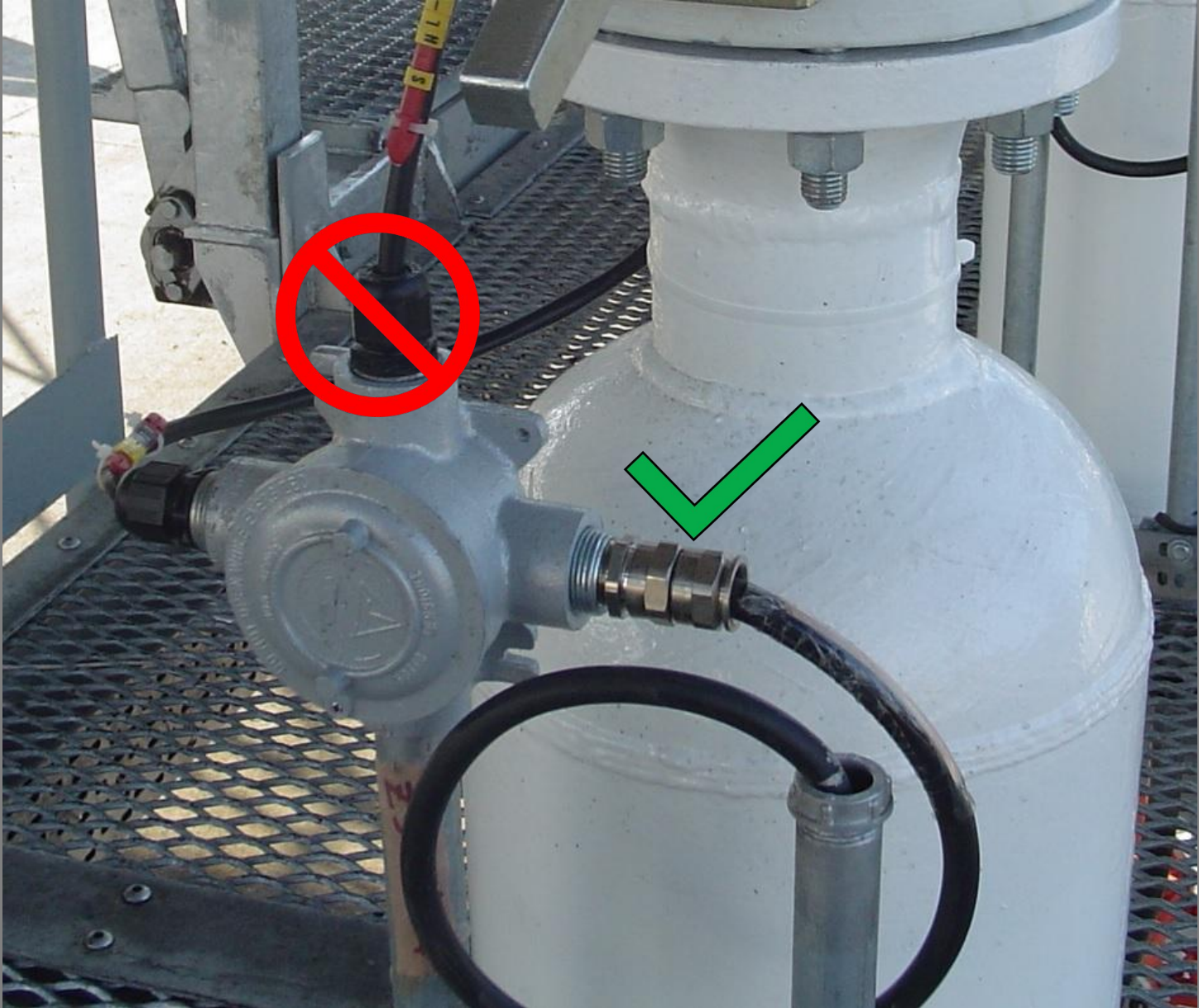
EKİPMAN MONTAJI

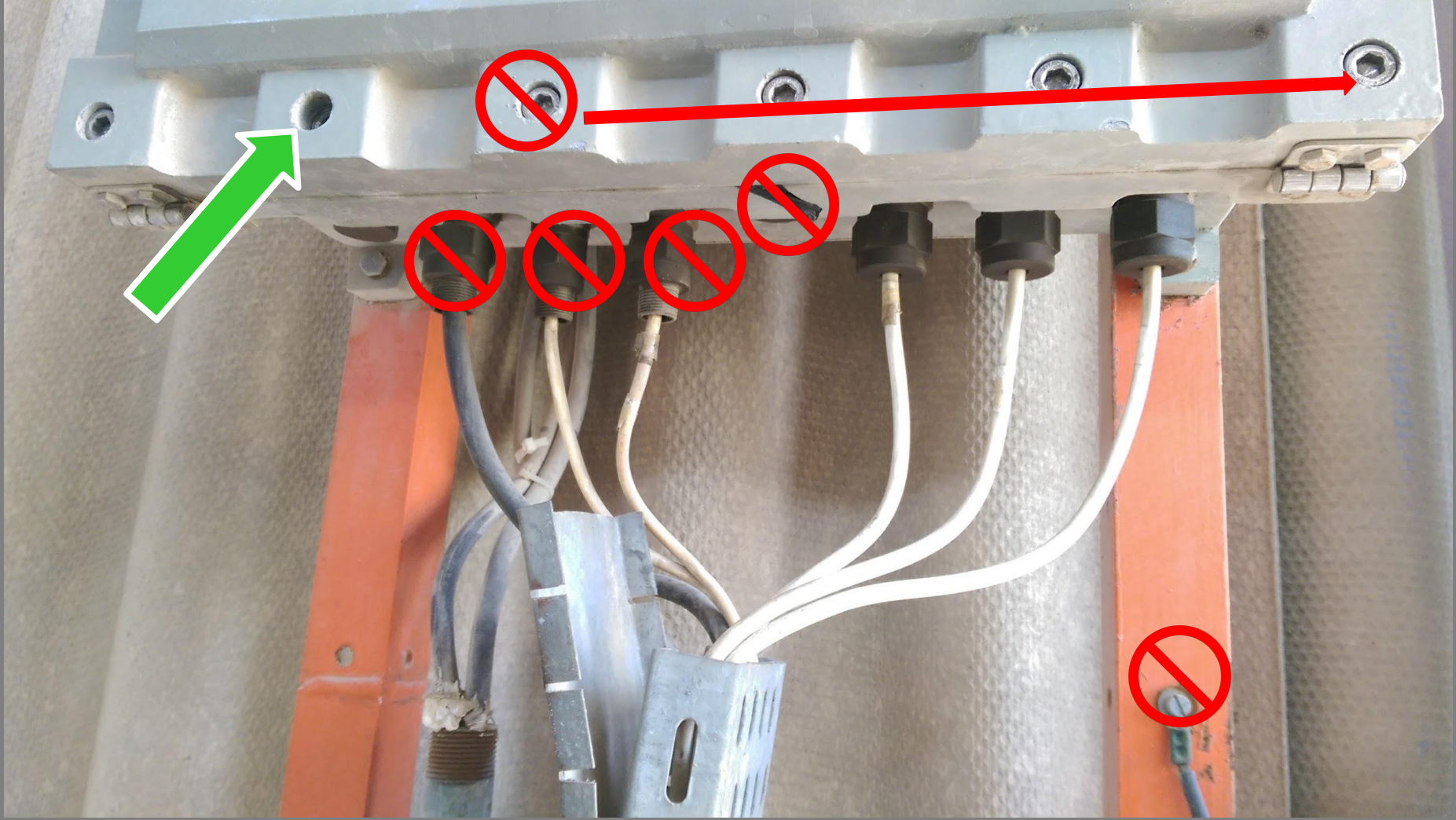
EKİPMAN MONTAJI

EKİPMAN MONTAJI

EKİPMAN MONTAJI

Kapak takılırken uygun gres kullanılmalı. Sertleşmemesi ve ekipman malzemesi ile oksitlenmemesi gerek.

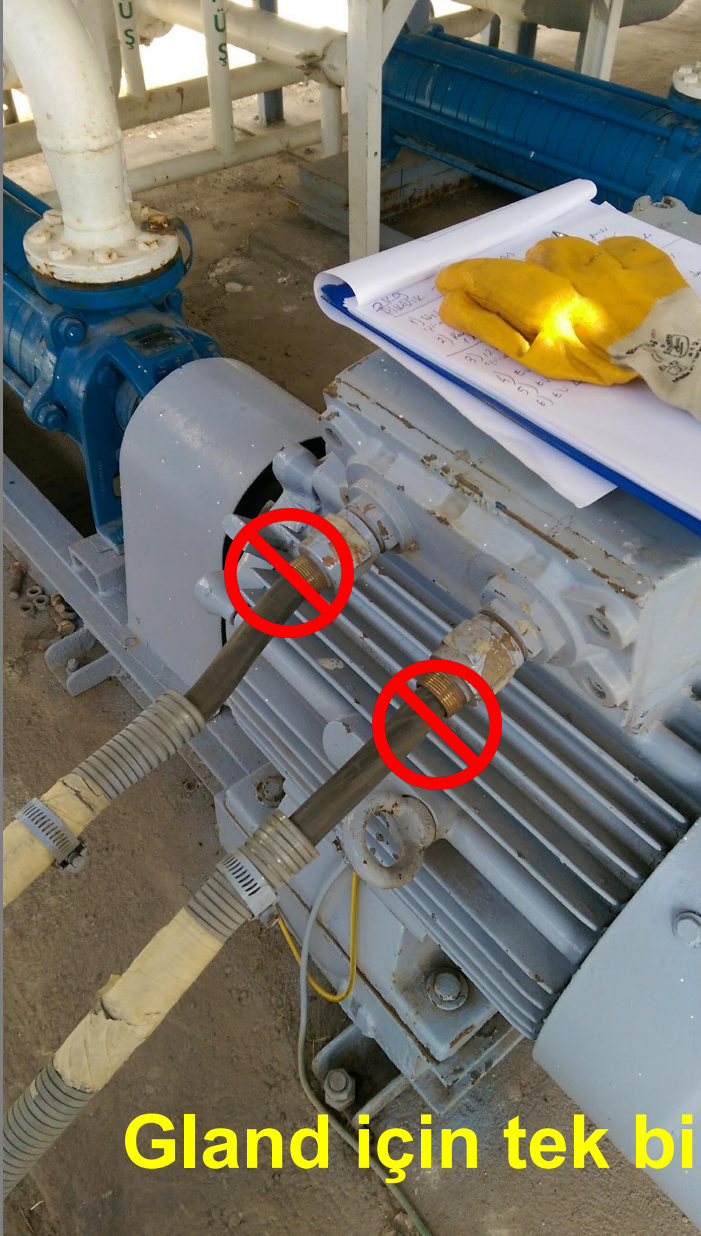
EKİPMAN MONTAJI

EKİPMAN MONTAJI

EKİPMAN MONTAJI

Gland için tek bir redüksiyona izin veriliyor.

EKİPMAN MONTAJI

EKİPMAN MONTAJI

'ia' SERTİFİKALI ÜRÜN 'ZONE 0' DIŞINDA DA
KULLANILSA
BARIYER İLE KULLANILMAK ZORUNLUDUR.

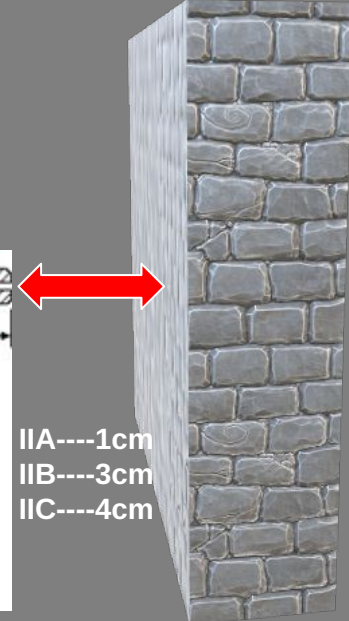
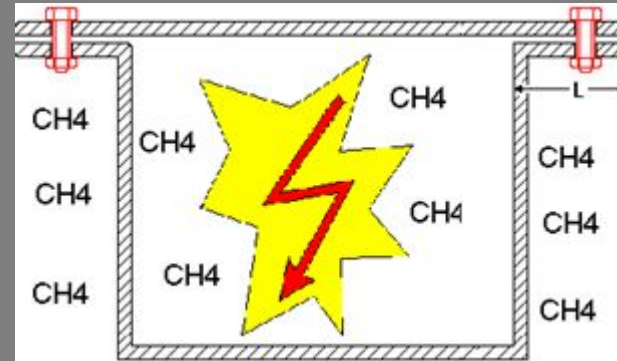
EKİPMAN MONTAJI

Gövde kapak birleşmesi yapılırken her gres yağı kullanılmaz. Sertleşmemesi gerek. Ekipman malzemesi ile oksitlenmemeli. Üretici tavsiyelerine uyulmalı. Kullanıcı sorumluluğundadır.

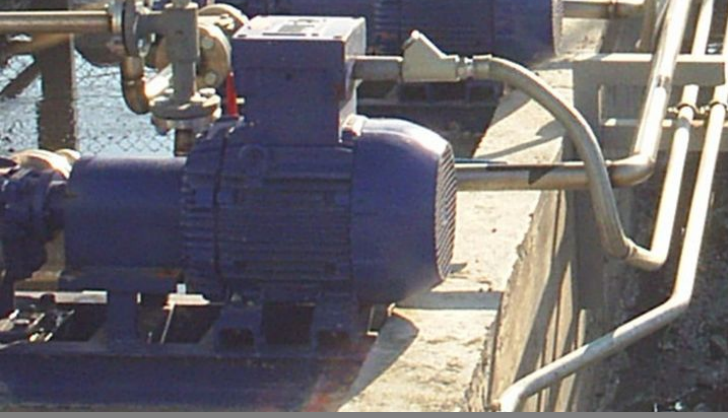
Körleme işleminde hiçbir zaman yağlama yapılmaz.

Flanş kapaklı 'd' tipi ekipmanda montaj mesafe kurallarına uyulmalı..

IIA----1cm
IIB----3cm
IIC----4cm

EKİPMAN MONTAJI

Borulu tesisatta durdurucunun yeri ekipmandan en fazla 50cm uzakta olabilir.

'e' tipi kutuda kullanılmayan damar varsa **izolebant ile yalıtım kabul edilmez.** Ya topraklanmalı yada boş bir klemense bağlanmalı.

EKİPMAN MONTAJI

Çatal tip pabuç kullanılmaz.
Bir yüksüğe bir kablo zorunluluk.
Veya çiftli yüksüğe iki kabloya
izin veriliyor.

Kablo demeti 6'dan fazla olmamalı.

Glandten 2,5cm sonra bükülme
başlamalı.

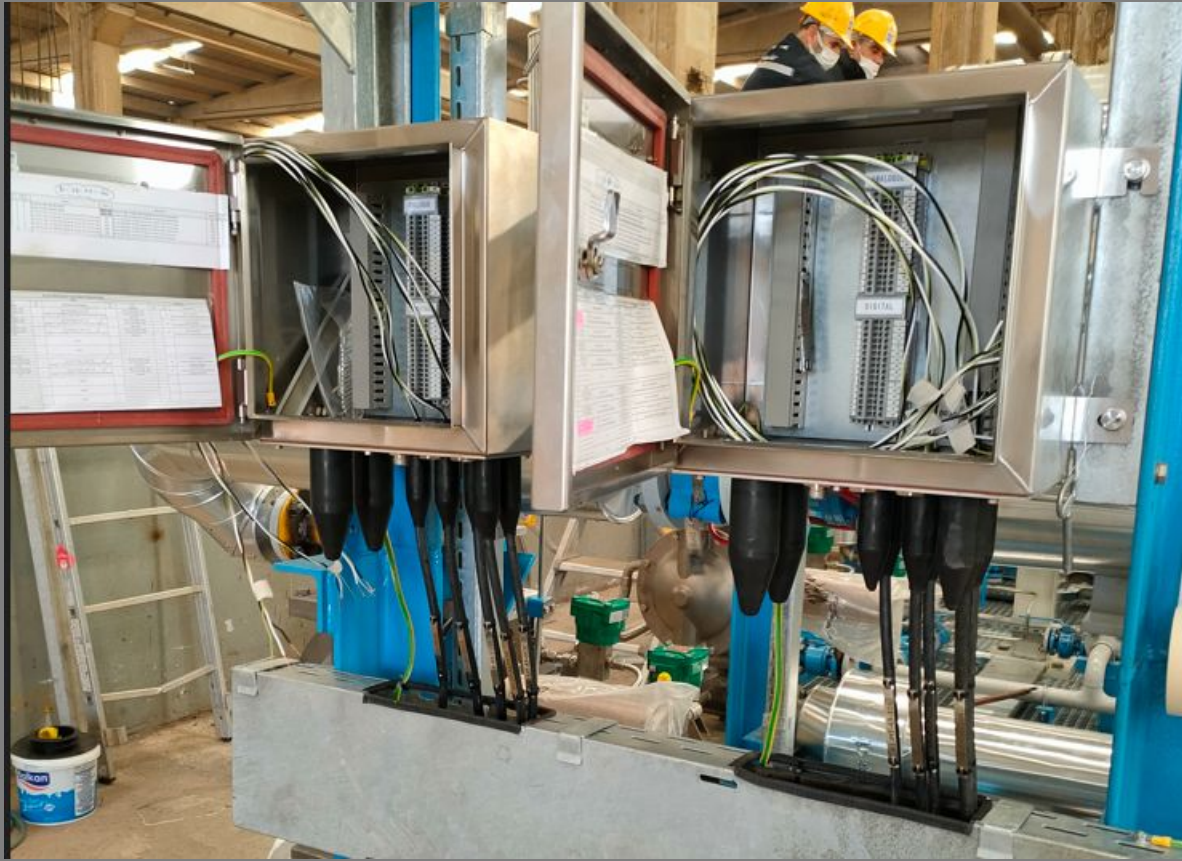
EKİPMAN MONTAJI

Klemense sadece iletken kısım girecek ve çıplak tel görünmeyecek.

Kabloya uygun yüksek takılmalı

EKİPMAN MONTAJI

Gland kılıfları:

Detaylı muayeneyi imkansız kılar

Ekipmanın IP korumasını geçersiz kılar

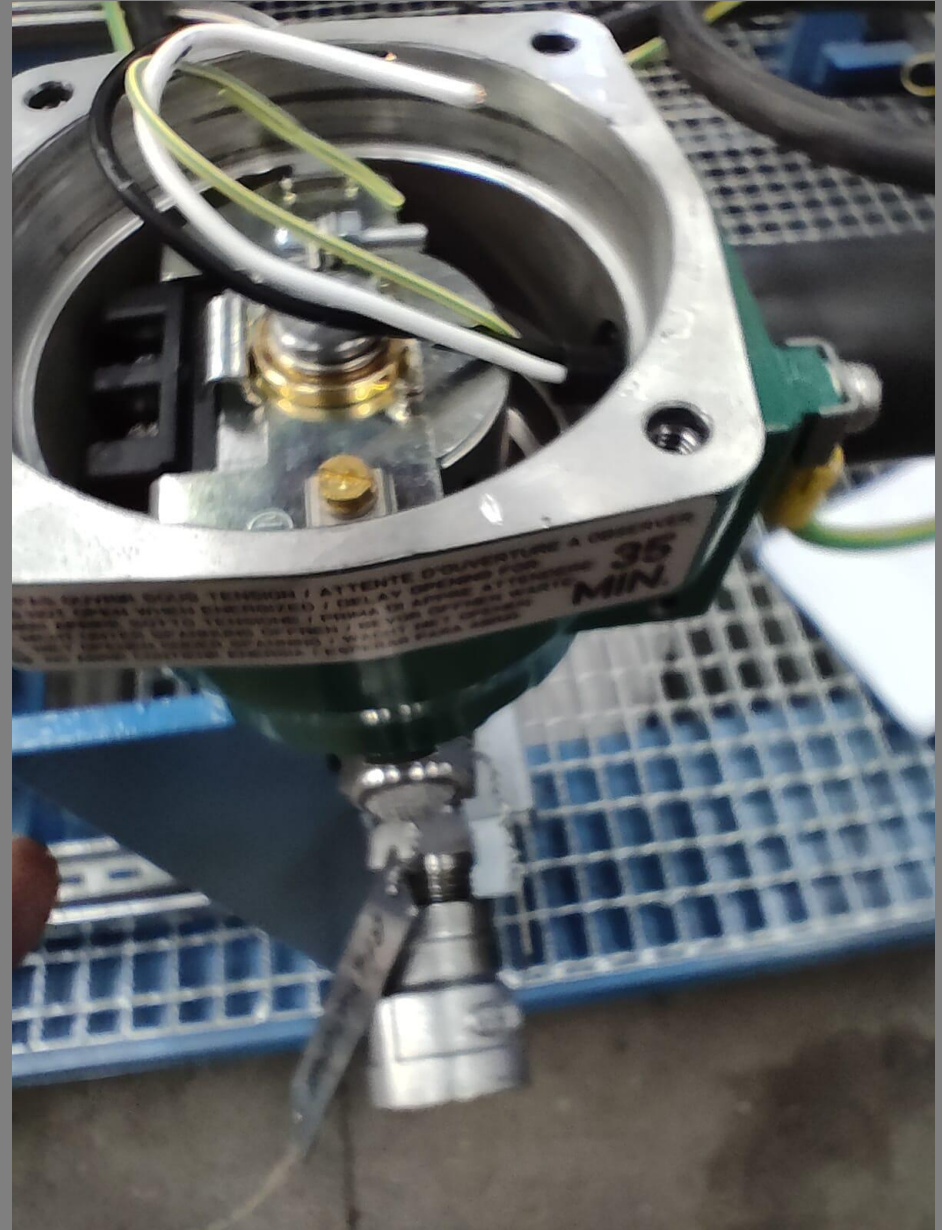
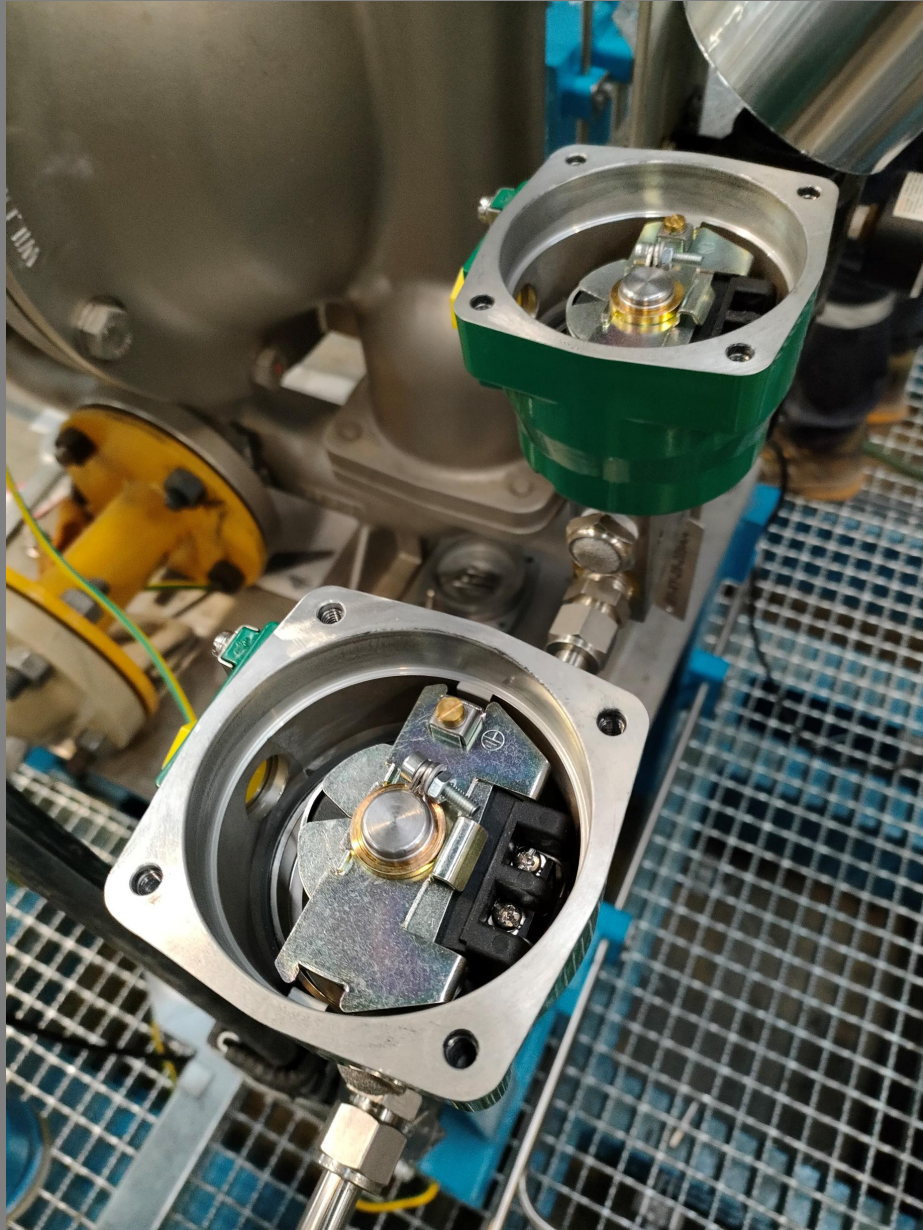
Nem ve suyun tutulmasını sağlayarak kablonun çürümesini sağlar

EKİPMAN MONTAJI

EKİPMAN MONTAJI

DOKÜMANTASYON

SAHA:

- Saha sınıflandırması / ZON Haritası
- Gaz, buhar veya toz sınıflandırması
- Gaz veya buharın sıcaklık sınıfı

TEÇHİZAT:

- Ürün Sertifikaları
- Üreticinin seçim, kurulum talimatları
- Kullanım koşullarını içeren belgeler
- Kendinden güvenli sistem için açıklayıcı sistem belgesi

KURULUM:

- Devre tanımlamasına ilişkin çizimler ve planlar
- Kablo giriş sistemleri için seçim kriterlerinin kayıtları
- İlk muayenenin kayıtları
- Kurulumu yapanın/kalifiye kişinin belgeleri

TMMOB

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

TEŞEKKÜR EDERİM

MURAT YAPICI

Elektrik Mühendisi (20452)

murat.yapici@ekspert.tc

Tel : 0532 330 71 04